

JURKO D.

PODSTICAJNO KREDITIRANJE RAZVOJA PRIMARNE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE — OSNOVNA ZNAČAJKA U RADU I AKTIVNOSTI AGROINDUSTRIJSKE ZAJEDNICE

UVOD

Agroindustrijska interesna zajednica za kreditiranje razvojnih programa u poljoprivredi (skraćeno »Agrozajednica«) ulazi u devetu godinu svog rada i djelovanja.

Od skromnih početaka u 1974. g. do danas »Agrozajednica« je kao specifična asocijacija udruženog rada za udruživanje i podsticajno usmjeravanje kreditnih sredstava u razvojne programe primarne poljoprivredne proizvodnje prerasla u značajnog sudionika proširene reprodukcije u poljoprivredi.

Više od samih sredstava njihovog porasta i obima, značajnija je međutim njihova inicijalna i podsticajna uloga.

Orijentirana od samog početka na razvoj primarne poljoprivredne proizvodnje (zemljište, stočarstvo) »Agrozajednica« je svojim, makar i manjim učešćem u kreditiranju, ali stalno pod povoljnim i za poljoprivredu prihvatljivim uvjetima, pomogla privući i mnoge druge izvore sredstava i usmjeravati ih prema Odlukama i programima svojih članica.

Skromni iznosi pozitivne razlike iz svojevremeno podružstvoljenog državnog kapitala, postupno su povećavani doprinosima samih članica, zatim udruženim sredstvima iz ustupljenog dijela poreza na dohodak. U posljednje vrijeme članicama »Agrozajednice« bitno pomaže i krupna pozajmica iz privrede SR Hrvatske (1981 — 1985) koja određenim izdvajanjima iz svog dohotka osigurava dio sredstava pod povoljnim uvjetima za podsticanje proizvodnje mesa i mlijeka. Polazeći od navedenog, smatramo potrebnim i nešto šire reći o dosadašnjim rezultatima, orijentaciji i mehanizmima djelovanja »Agrozajednice« za proteklo kao i tekuće razdoblje.

1. FORMIRANJE, IZVORI SREDSTAVA, UVJETI KREDITIRANJA

Agroindustrijska interesna zajednica formirana je krajem 1974. godine na bazi udruživanja prava i obaveza po tada definiranom i identificiranom državnom kapitalu.

Samoupravnim sporazumom siječnja 1975. godine, utvrđen je i način raspodjele ustupljenih prava, ali i obaveza državnog kapitala, s tim da se u novoformiranoj interesnoj zajednici nakon podmirenja obaveza po državnom kapitalu, a kojih nije nitko bio oslobođen pa ni poljoprivreda, slobodno odlučuje od strane članica Zajednice o preostalim raspoloživim sredstvima koja, kako je tada precizirano, trebaju služiti poticanju ulaganja u razvojne programe u poljoprivredi, industrijskoj preradi poljoprivrednih proizvoda, šumarstvu, proizvodnji umjetnih gnojiva te ulova i prerade morske ribe.

Raspodjela sredstava državnog kapitala po navedenim oblastima odnosno grupacijama izvršena je na osnovi dohotka nakon Završnog računa za 1973. godinu, a raspodjela u organizacije udruženog rada na temelju postotnog udjela ostvarenog dohotka organizacija udruženog rada u ukupno ostvarenom dohotku privredne oblasti odnosno grupacije.

Na taj način je višegodišnji državni kapital porijeklom iz investicijskih fondova društveno-političkih Zajednica (OIF, RIF, KIF, LIF) ne samo definiran nego i deetatiziran te stavljen na raspolaganje njegovim korisnicima. Oni su pak u cilju ostvarenja što većih efekata ulaganja odabrali put samoupravne koncentracije tih, a kasnije i drugih sredstava, formirajući time početni kreditni potencijal, trajno zadržavajući identitet tih sredstava. Uz ovo valja napomenuti da su s 31. 12. 1973. godine sredstva nadoknade za ribolov stranih ribara u obalnom moru Jugoslavije («Kanon») povučena iz kreditnog fonda Privredne banke Zagreb te stavljena na račun «Agrozajednice» s isključivom usmjerenošću na poticanje razvoja ulova i prerade morske ribe. Tako je i taj dio državnog kapitala podružtvoavljen.

Razmatrajući danas u cjelini ostvarivanje prava i obaveza po državnom kapitalu uključujući i «Kanon», dakle te prve izvore sredstava stavljenih na raspolaganje njegovim korisnicima u «Agrozajednici» udruženim proizvođačima, može se reći da su se dugoročne procjene u cjelini ostvarile, kako u pogledu obima sredstava tako i njihovog usmjerenja.

Ilustracije radi ističemo da su u razdoblju od 1974. g. zaključno s 1982. g. uz puno respektiranje preuzetih obaveza, ostvarena prava na slobodno odlučivanje kako slijedi:

— poljoprivreda	536,9 mln. din.
— šumarstvo	12,8 " "
— TDG Kutina	29,4 " "
— morsko ribarstvo	107,1 " "
Ukupno:	686,3 " "

Tokom 1976. godine organi upravljanja «Agrozajednice» donijeli su odluke o kriterijima i kreditnim uvjetima u korištenju tih sredstava.

Kreditni se odobravaju na osnovu investicijskog programa i tehničke dokumentacije uz garanciju kreditne sposobnosti i vraćanja sredstava.

Tako npr. programi uređenja i proširenja zemljišta u svim njegovim vidovima kreditiraju se sredstvima «Agrozajednice» na 14 godina uz 5% kamata, programi razvoja proizvodnje mesa i mlijeka, voća, povrća, izgradnje staklenika, plastenika uz 8% kamata i 10 godina rok otplate.

U ostvarivanju takvih programa «Agrozajednica» sudjeluje s 50% učešća u čemu s 2/3 svojih i 1/3 sredstava Privredne banke u skladu s određenim ugovorom (odnos 2:1).

Drugu polovinu sredstava osigurava investitor svojim i drugim sredstvima. Ovdje valja istaći da je Privredna banka vrlo korektno pratila s 50% svojih sredstava sve do zaključno s 1980. dajući ih po tada uobičajenim kamatama (10%).

Drugi izvor sredstava osiguran je krajem minulog srednjoročnog razdoblja. Naime u 1979. g. pa na dalje odgovarajućim odlukama Sabora SR Hrvatske, a vezano na društveno-ekonomski razvoj SR Hrvatske, osigurane su određene olakšice organizacijama udruženog rada iz poljoprivrede kao i poljoprivrednih usluga u vidu ustupanja 50% od obračunatog poreza na dohodak. Istovremeno organizacijama udruženog rada iz morskog ribarstva ustupa se porez u 100-tnom iznosu. Sredstva koja proizilaze iz ovih olakšica organizacije udruženog rada navedenih oblasti su, upravo u cilju jačanja sopstvene materijalne osnovice udružile u Agroindustrijsku interesnu zajednicu.

Sumarno uzevši zaključno s 30. 09. 1982. g. ona iznose ukupno 613,2 mln. dinara.

Na dalje valja istaći da su korisnici tih sredstava Samoupravnim sporazumom od 1979. g. utvrdili u okviru Zajednice bližu kvantifikaciju namjenskog usmjeravanja korištenja tih sredstava.

Prema ovom SAS-u, a koji se svake godine ponovo razmatra i potvrđuje od Skupštine, 10% iz tog izvora usmjerava se posredno putem Poslovne zajednice za vinogradarstvo za poticanje podizanja novih vinograda, 10% opet posredno preko Poslovne zajednice za duhan u cilju podsticanja razvoja proizvodnje duhana, a 30% se usmjerava Samoupravnom fondu za stočarstvo isključivo za ostvarivanje njegove osnovne funkcije permanentnog podsticaja nabavke i uzgoja rasplodnih grla u stočarstvu pretežno za društveno organiziranu proizvodnju na individualnom sektoru poljoprivrede.

Također se posljednjih godina s 20% iz navedenih sredstava podstiče ostvarivanje programa ulova i prerade morske ribe, dakle grane u koju se, osim iza rata i nešto šezdesetih godina, ništa i nije ulagalo. Na programe uređenja zemljišta izdvaja se 30% a kojoj namjeni se pridružuju i čitav iznos pozitivne razlike bivšeg državnog kapitala.

Rezimirajući dakle ustupljena sredstva po državnom kapitalu kao i sredstva ustupljenog dijela poreza na dohodak, a danas se već računa i s pripjelim anuitetima i kamatom na ranije plasirana sredstva, dolazi se do brojke od kojih 1,3 — 1,4 mln dinara za minulo razdoblje.

2. USMJERAVANJE SREDSTAVA

Navedena sredstva svakako nisu velika, ali je bez sumnje veoma značajan utjecaj koji je izvršen. Svojim nedvojbeno stimulativnim učešćem pa bilo to npr. kod programa zemljišta kad ono iznosi 33% uz 5% kamata i 15 godina rok otplate odnosno s učešćem od 50% (zajedno s Privrednom bankom) uz ponderiranu kamatu od 7,50% i 12 godina otplate ili pak s 8% kamata i 10 godina otplatom kod drugih namjena, »Agrozajednica« je rukovođena odlukama njenih samoupravnih organa, odbora, komisija, koordinacijskih tijela i sl. bila u mogućnosti ne samo da postane privlačiv partner već što je najznačajnije uspjela je osigurati društvenu usmjerenost ulaganja na one razvojne pravce u širokom spektru agrokompleksa koji su,

izraženi razvojnim planovima organizacija udruženog rada našli svoj odraz u zvaničnim planovima društveno-ekonomskog razvoja Republike, a posebno u društvenom dogovoru o razvoju agrara 1976 — 80. i 1981 — 85. godine.

Kako će se iz daljnjeg izlaganja vidjeti »Agrozajednica« barem što se tiče programa u kojima je ona učestvovala, orijentirala se isključivo na programe primarne poljoprivredne proizvodnje, te nužne programe prvotne dorade proizvoda (usklađivanje, sušenje, hlađenje) što je uostalom sastavni dio same proizvodnje.

Učešće u tzv. objektima industrijske prerade apsolutno je zanemarivo. Njena dakle orijentacija oduvijek je bila poticanje razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje. Ilustracije radi valja istaći kako se ta orijentacija provodila u praksi:

»Agrozajednica« je neposredno u razdoblju 1976 — 81. godina, učestvovala u realiziranju zaista velikog broja programa. Tako npr. svojim stimulativnim učešćem sudjelovala je u realizaciji:

- a) većeg broja objekata za uskladištavanje i prvotnu doradu poljoprivrednih proizvoda
  - 4 hladnjače (Sl. Brod, Buzet, Daruvar, Ivanec)
  - 7 silosa za prihvatanje žitarica, stočne hrane, brašna, (Valpovo, Lipovljani, Županja, Đakovo, Karlovac, Vrbovec, Križevci)
  - 5 specijaliziranih skladišta za duhan, grah, žitarice, krumpir (P. Slatina, Kutjevo, Krbava i dr)
  - više novih ili rekonstruiranih sušara šire ili specijalizirane namjene.
- b) Vinogradarsko-voćarskih programa
  - 6 programa vinogradarstva (Zadar, Đakovo, Drniš, »Dalmacija vino«, Metković)
  - voćarski programi (pivovare Karlovac, Čakovec, Metković)
  - lozni i voćni rasadnik (»Neretva« N. Vinodolski)
  - suvremeni maslinici (Poreč)
- c) većeg broja razvojnih programa za proizvodnju mesa, mlijeka, jaja i slatkovodne ribe
  - 13 objekata za držanje goveda i proizvodnju mesa (Martinska Ves, »Varaždinka«, »Kooexport«, Umag, Samobor, Karlovac, Pazin, Suhopolje, Glina, Boričevac, Ludbreg, »Kooperativa«-Sisak, »Podravka«)

Valja napomenuti da su neki od navedenih objekata završeni i u proizvodnoj su funkciji i prije donošenja poznatog Zakona o osiguravanju dijela sredstava za podsticanje mesa i mlijeka 1981 — 1985. g. kao npr. tovilišta junadi u Suhopolju, Ludbregu, Samoboru, Donjem Lapcu — Boričevac, Sisku — »Koopexport« i sl.

Ostali objekti započeti sredstvima »Agrozajednice« nastavili su s izgradnjom uz pomoć sredstava po Zakonu o sredstvima za meso i mlijeko, te se kao i mnogi novi objekti nalaze u izgradnji ili se već završavaju.

— 8 objekata svinjogojstva, uključiv i rekonstrukcija (Orahovica, D. Miholjac — Magadenovac, P. Slatina — Senkovic, »Gavrilo-
vić« Sl. Brod, Đakovo, »Belje«).

Gotovo svi navedeni objekti dalje su proširivani i nastavili izgradnjom iz sredstava po Zakonu o mesu i mlijeku

— više objekata peradarstva — matično jato, inkubatori (Sl. Brod, Pazin)

— ovčarstvo (Nac. park Plitvice, IPK Osijek — Slatina)

— programa razvoja krupnog pčelarstva (IPK Osijek)

— nekoliko manjih programa razvoja i rekonstrukcije slatkovodnih ribnjaka.

d) programa razvoja morskog ribarstva

Naime u okviru »Agrozajednice« privreda morskog ribarstva djeluje posve samostalno raspoložujući s dijelom udruženih sredstava koju joj prema Samoupravnom sporazumu pripadaju, (»Kanon« te 20% iz udruženih sredstava s naslova ustupljenog dijela poreza na dohodak). Zahvaljujući ovim sredstvima korektno praćenim s 50% sredstva iz Privredne banke Zagreb (do 1980. g.) privreda morskog ribarstva ostvaruje svoje programe moderniziranja i rekonstrukcije pogona za preradu ribe, izgradnje skladišta, hladnjača i ostalih uređaja, a posljednjih godina i programe izgradnje novih ulovnih kapaciteta. Ilustracije radi ističemo da je do danas izgrađeno u domaćim brodogradilištima 13 novih brodova a do kraja 1983. g. treba da se završi još 5 brodova.

Zaključno s razdobljem 1976 — 1982. g. privredu morskog ribarstva podržala je »Agrozajednica« sa 481,7 mln. dinara.

e) programa proširenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta.

»Agrozajednica« je svoju orijentaciju na kreditiranje programa uređenja zemljišta ostvarivala postupno. Povećanje raspoloživih sredstava omogućavalo je »Agrozajednici« sve veće izdvajanje sredstava za te namjene.

U 1976. godini od skromnih i za poljoprivredu raspoloživih 49 mln dinara, tek 7% se usmjerava na programe uređenja zemljišta. U 1977. godini od 94,2 mln dinara usmjerava se 27%, u 1978. g. od 128 mln dinara 33%, u 1979. g. od 138 mln din 40%, u 1980. g. od 234 mln din. 45%, u 1981. g. od 183 mln din. 74%. U 1982. godini sva raspoloživa sredstva za poljoprivredu (395 mln din.) u cjelini se usmjeravaju na kreditiranje programa uređenja i proširenja zemljišta.

Uz ovo valja napomenuti da su sva navedena sredstva namijenjena uređenju i proširenju zemljišta u čitavom razdoblju, zaključno s 1981. g. dobro iskorištena, prosječno s 99,1%. Na žalost program iz 1982. g. ostvaren je sa svega 74% i to isključivo iz razloga što je praćenje sredstvima Privredne banke izostalo odnosno reducirano na neznatan udio. Financijskim planom za 1983. g. i zaključcima samoupravnih organa »Agrozajednice« kao i Privredne banke predviđeni program trebao bi se u cijelosti ostvariti što podrazumijeva i osiguranje ugovorom utvrđenim participacijom banke u ovoj godini.

U rješavanju zahtjeva za učešće u kreditiranju programa uređenja zemljišta »Agrozajednica« nastoji da se osim kvalitativnih ciljeva (osposobljenost zemljišta da i u klimatski potprosječnim godinama daje dobre proizvodne rezultate) osiguraju i kvantitativni ciljevi (tj. neto fizički priliv i povećanje fonda sjetvenih površina u Republici. Zbog toga se svim zahvatima vezanim na proširenje i uređenje zemljišta daje jednako značenje i tretman (agro i hidro melioracija, otkup, komasacija i arondiranje, krčenje, reguliranje sve do formiranja novih ili proširivanja postojećih blokova, te organiziranja početnih jezgri novih ekonomija).

Smatramo da se jedino na ovaj način može uz sigurnost proizvodnje postupno stvarati prostor za veću zastupljenost deficitarnih kultura, posebno industrijskog bilja pa i žitarica, ali i mogućnost za širi plodored kulturama koje su, uz sve ostale, bitan činilac optimalizacije čitavog sistema ratarenja (soja, krmne leguminoze, trave, povrće i sl.). U svemu tome stočarstvo se javlja kao faktor opće stabilizacije i trajnosti.

Polazeći od ovih teoretskih i praktičkih neospornih postulata, proizvođači već godinama izražavaju potrebu i interes za ostvarivanje širih programa uređenja zemljišta.

Dosadašnja praksa pokazuje da već i manji dio kredita u ukupnoj predračunskoj svoti investicije za zemljište ako se daje pod povoljnim uvjetima, može mnogo toga da pokrene.

Stoga se sa sigurnošću može reći da gotovo i nema i jedne organizacije udruženog rada koja ne bi u svojim programima uređenja zemljišta računala na učešće »Agrozajednice«. Na žalost na ovoj inicijativi, barem za sada, započinje i završava se ostvarivanje ciljeva zemljišne politike. Zapravo sve do sada su to počeci rješavanja jednog od centralnih pitanja presudnih za daljnji razvoj i ekonomsku stabilizaciju u Republici — pitanje dakle agrara a iznad svega pitanje jednog definitivno verificiranog društvenog stava prema poljoprivrednom zemljištu i njegovom iskorištavanju

Neposredan interes i spremnost da se ta pitanja riješe, odavno dakle postoji kod proizvođača i stalno se potvrđuje.

Ilustracije radi ističemo da za ovu 1983. godinu je zatraženo od »Agrozajednice« učešće od 1,8 mlrd dinara u kreditiranju programa uređenja i proširenja zemljišta, dok ona međutim za ovu namjenu ima upravo 4,5 puta manje sredstava (400 mln). Taj nesrazmjer potreba i mogućnosti ponavlja se već pet-šest godina i sam za sebe najbolje govori.

Stoga ostvarivanje ciljeva zemljišne politike, onako kako je to definirano u društvenom planu razvoja SR Hrvatske za period 1981—85. g. daleko prelazi mogućnosti »Agrozajednice« i samo je dokaz više za urgentno rješavanje ovog velikog zadatka, a što bez usmjeravanja i dijela sredstava šire društvene reprodukcije ne može biti moguće. Samo se po sebi razumije da se ovdje misli, prije svega na višegodišnje razmatranje ali i bezrazložno odgađanje odgovarajućih sistemskih rješenja i regulativa putem Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Zakona o podsticajnim sredstvima za ostvarenje ciljeva zemljišne politike

Na kraju ovog dijela prikaza rada i djelovanja »Agrozajednice« u razdoblju 1976—82. g. samo nekoliko osnovnih napomena u vezi aktivnosti u 1983. g.

Orijentacija je slijedeća:

Iz izvornih sredstava »Agrozajednica« će prema Odlukama svojih (130) članica i njihovih delegata podsticati i neposredno učestvovati u odgovarajućem učešću.

- u ostvarivanju programa povećanja i uređenja zemljišnih površina (cca 400 mln din), uz završetak započetih programa iz 1982. g. (cca 100 mln dinara).
- u ostvarivanju programa razvoja privrede morskog ribarstva (cca 150 mln din).
- u ostvarivanju programa razvoja vinogradarstva (cca 30 mln din), duhanske prerade (cca 30 mln din), u nabavi rasplodnih junica (cca 90 mln din). Navedenim sredstvima jačat će se kreditne mogućnosti poslovne zajednice za vinogradarstvo, Poslovne zajednice za duhansku privredu te Samoupravnog Fonda za stočarstvo.

Nastavit će se ostvarivanjem i provođenjem Zakona kojima se osigurava dio sredstava za poticanje razvoja proizvodnje mesa i mlijeka (1,2—1,3 mln dinara u 1983. g., a o čemu se šire govori u nastavku ovog prikaza.

INVESTICIJSKA AKTIVNOST U STOČARSTVU NA TEMELJU DIJELA SREDSTAVA OSIGURANIH ZAKONOM

Polazeći od urgentnih potreba za većom proizvodnjom mesa i mlijeka u cilju potpunijeg zadovoljavanja domaćih potreba kao i povećanog izvoza, Sabor Socijalističke Republike Hrvatske donio je Zakon o osiguravanju dijela sredstava za razvojne programe u poljoprivredi kojima se potiču proizvodnja mesa i mlijeka u 1981. godini i 1982. godini (N.N. 17/81 i N. N. 8/82). Izmjenama i dopunama navedenog zakona (N. N. 56/82) važnost zakona je produžena i za razdoblje 1983—1985. godine.

Temeljom tih propisa, sve organizacije udruženog rada koje obavljaju privrednu djelatnost na području SR Hrvatske, osiguravaju iz svog dohotka dio sredstava za poticanje proizvodnje mesa i mlijeka i to izdvajanjem po stopi od 0,919% za razdoblje V—XII 1981. g., po stopi od 0,307% u 1982. g., te stopom od 0,2% za razdoblje 1983—85. godina. Ta se sredstva obavezno vraćaju privredi nakon tri godine po njihovoj uplati.

U skladu sa zakonom Privredna komora Hrvatske — Opće udruženje za poljoprivredu, prehrambenu, duhansku industriju i vodoprivredu, Zadružni savez Hrvatske i Poslovne zajednice za stočarstvo, utvrdili su mjere i kriterije za izbor programa u čije će ulaganje usmjeriti sredstva za poticanje proizvodnje mesa i mlijeka dok su uvjeti i način korištenja tih sredstava utvrđeni Samoupravnim sporazumom u okviru privrednih Komora.

Poticajna sredstva služe za osiguranje vlastitog udjela neposrednih korisnika — investitora u visini od 20 do 50% u ukupnoj predračunskoj vrijednosti, ovisno o namjeni,

U izgradnji društvenih farmi mliječnih krava i u nabavi rasplodnih junica za društveno organiziranu proizvodnju mlijeka na individualnom sektoru učešće iznosi 50%. Kod svinjogojskih objekata (reprocentri, tovilište) iznosi 40%. U izgradnji peradarskih objekata (farme nesilica, konzumnih i rasplodnih jaja, proizvodnja pilećeg, puranskog, pačjeg mesa) iznosi 30%. U izgradnji tovilišta junadi iznosi 30%, a kasnije je smanjeno na 20%, a u novije vrijeme posve je ukinuto.

Podizanje objekata za proizvodnju ribe podržava se s 30—50%, ovisno o namjenama, no najčešće iznosi 40% (izgradnja i rekonstrukcija slatkovodnih ribnjaka, uzgajališta pastrmki, izgradnja novih ribarskih brodova kao i vještački uzgoj i proizvodnja bijele morske ribe, školjkaša i dr.)

Takozvani mali programi pretežno brdsko-planinskog područja (ovce, koze) podržavaju se najčešće s 50%.

Razvoj proizvodnje mesa i mlijeka u društveno-organiziranoj proizvodnji na individualnom sektoru (nabava stoke, izgradnja objekata i sl) podržava se sa 40—50%.

Poticajna sredstva daju se uz 5,5% kamata i rok otplate od 13 godina. Ta se sredstva uplaćuju na poseban račun Agroindustrijske interesne zajednice, a usmjeravaju se na nosioce razvoja proizvodnje mesa i mlijeka u skladu s Odlukama koje donosi Koordinacijski odbor, kojeg čine predstavnici udruženog rada svih regija u SR Hrvatskoj. U prethodnom postupku se utvrđuju programi i dokumentira investicijska osposobljenost neposrednih investitora.

Tokom 1981/82. vršene su opsežne pripreme i radnje oko definiranja i izbora razvojnih programa da bi se od 1. IV 1982. g. i dalje poticajna sredstva počela usmjeravati i koristiti u skladu s odlukama.

Sumirajući rezultate ukupne investicijske aktivnosti zaključno s 30. IV 1983. godine može se reći da se do sada uistinu dosta uradilo.

Koordinacijski odbor u skladu s predviđenom procedurom razmatrao je na svojim sjednicama tokom 1982. g. i početkom 1983. g. programe razvoja te donio ukupno 119 Odluka kojima se odobravaju krediti iz poticajnih sredstava u iznosu od 6 096 906 541 din.

Po dobivenoj Odluci veći dio investitora zaključio je ugovor s Privrednom bankom i nakon što podneseni dokumenti koji se — po sadašnjim propisima o investicijama traže — sredstva su puštena u skladu s dinamičkom pritanja te dokazanom investicijskom sposobnošću investitora.

U razdoblju od 1. IV 1982. do 30. IV 1983. godine pušteno je u tečaj ukupno 3 716 616 660,00 dinara (do kraja 1982. godine 3 200 041 549,00 u 1983. g. (do 30. IV mjeseca) 516 575 111,00 din).

Dosadašnji korisnici potencijalnih sredstava odnosno namjene su sljedeće:

Namjena	Iznos poticajnih sredstava	Struktura %
a) svinjogojstvo reprocentri, tovilista	1 412 765 800,00	38
	b) Govedarstvo	
— društvene farme krava	724 991 550,00	19,5
— steone junice (kooper.)	53 104 000,00	1,4
— tovilista junadi	626 726 650,00	16,8
c) Peradarstvo	470 734 100,00	12,6
	d) Ribarstvo	
— slatkovodno	80 226 960,00	2,1
— morsko ribarstvo, vješt. uzgoj i izgradnja rib. brodova	234 469 100,00	6,3
e) Ovce i koze	76.198 500,00	2,1
f) Kooperacija (meso, mlijeko)	37 400 000,00	1,2
	3 716 616 660,00	100,0

Ocjena je da će dinamika priliva potencijalnih sredstava po Zakonu biti slijedeća:

1981—1984.	oko 6 000 000 000,00 din.
1985.	oko 1 500 000 000,00 din.

U k u p n o: 7 500 000 000,00 din.

Kako je već rečeno do 30. IV 1983. godine ostvaren je priliv od 3,7 mlrd din. što iznosi 49% i posve je u skladu s procjenama.

Zahvaljujući tome svi objekti za koje su poticajna sredstva već puštena u tečaj u punoj su izgradnji a neki su već i završeni te su već u proizvodnoj funkciji (nekoliko svinjogojskih objekata, veći broj tovilista junadi, kao i veći broj peradarskih farmi, te ribarskih brodova i sl).

Sve do sada donijete Odluke odnose se, ukupno uzevši — na priliv sredstava za razdoblje 1981—84. godina (cca 6 mlrd dinara.) Već je rečeno da je realizirano 3,7 mlrd din., dok će se priliv od 2,3 mlrd din. ostvariti u razdoblju od 1. V 1983. do 31. XII 1984. godine.

Investitorima kojima će se u tom razdoblju puštati poticajna sredstva u tečaj (naravno samo u skladu sa striktnim udovoljavanjem veoma zaostrenim propisima u vezi investicijske aktivnosti) u fazi su intenzivnih priprema.

Realizacijom dakle preostalih sredstava (2,3 mlrd din., do kraja 1984. godine) a posebno budućim Odlukama u vezi priliva 1985. g. bitno će se poboljšati struktura ulaganja prije svega u govedarstvo, gdje je mlijeko daleko najkrupniji problem a zatim u još nekoliko programa proizvodnje svinjskog mesa, ovaca i slatkovodne ribe. No detaljnije i konkretnije po granama, namjenama i investitorima, te stupnju izgradnje i dinamiziranju nove proizvodnje jednom drugom prilikom.